

Обраћање високог представника и специјалног представника ЕУ Валентина Инцка на панел дискусији о европској перспективи Балкана

Приоритет за БиХ

Приоритет у Босни и Херцеговини данас јесте хитно формирање коалиционе власти која може ријешити економску кризу и вратити земљу назад на пут ка Европи.

Дио овог настојања ће укључивати реформу устава како се закони – укључујући законе наведене у Европском партнерству и Споразуму о стабилизацији и придруживању – не би могли лако блокирати од стране мањине политичара.

На посљедњим изборима се међу босанскохерцеговачким бирачима могла видјети примјетна промјена става у правцу ненационалистичког прагматизма и ја сматрам да сада постоји велики број бирача који желе другачију, конструктивну политику за краткорочну и дугорочну корист грађана, те који желе да стагнацију оставе иза себе.

Ови актери подржавају исте вриједности као и ми – европске вриједности. Грађани Босне и Херцеговине и грађани западног Балкана желе иста права као грађани у ЕУ.

То значи право да се просперира на слободном тржишту; то значи право на сигурност кроз владавину закона; то значи право на слободу говора преко независних медија и то значи право сваког грађанина на пуно демократско учешће у државним институцијама.

Док будемо радили са нашим локалним партнерима како бисмо направили реалне политичке компромисе, мислим да је важно да одржимо јасну разлику између онога што је суштинско и онога што није.

Била би тактичка, а исто тако и морална грешка да угрозимо суштинске европске вриједности које подржава већина грађана како бисмо задовољили краткорочне захтјеве дијелова политичког естаблишмента.

Ојачано присуство ЕУ у БиХ

Предано сам радио како бих осигурао да у БиХ буде један представник ЕУ. То је сада договорено.

Када ЕУ појача своје присуство, ОНР и ЕУ ће радити заједно, у оквиру својих мандата.

ЕУ ће пратити БиХ на њеном путу ка европским интеграцијама; као високи представник, ја ћу остати усредсређен на имплементацију Дејтона, те пет циљева и два услова за затварање ОНР-а.

У извршавању мандата како бих осигурао поштовање Дејтона, радујем се блиској сарадњи са мојим колегом из ЕУ Петером Соренсеном.

* * *

Ангажман ЕУ

Дошли смо до јасног закључка да универзална приступна стратегија за цијели регион неће успјети.

И у ранијим примјерима проширења ЕУ, појединачни захтјеви које су државе морале испунити су били од кључног значаја. На западном Балкану различитости између сусједних држава су такве да су по мјери израђене и дефинисане политике за сваку земљу посебно важне.

Европска унија је израдила управо овакве политике, и оне се тренутно спроводе. Вјерујем да то доказује на веома позитиван начин да ЕУ може прикупити неопходну флексибилност у погледу подршке процесу регионалне интеграције.

Међутим, важно је ставити ову флексибилност у прави контекст, како не би била погрешно протумачена.

ЕУ мора да покаже разумијевање за специфичне услове на терену и мора бити прилагодљива. Али наши домаћи партнери не смију бити наведени на погрешно вјеровање да могу прилагођавати правила ЕУ.

* * *

Важност принципа условљености

Принцип условљености функционише. Увјерили смо се у то на примјеру визне либерализације за грађане БиХ.

Услови наведени у СПП-у и у Европском партнерству су посебно утврђени како би се створила ситуација у којој ће грађани земаља кандидата уживати већину оних добробити које имају и грађани ЕУ.

Важно је да кључне заинтересоване особе схвате да би сваки покушај разводњавања услова значио разводњавање потоњих користи.

Наше искуство у Босни и Херцеговини каже да дјелотворност помоћи зависи од тога да се задрже јасни критеријуми за напредак.

Свака фаза процеса интеграције у ЕУ доноси нове користи а

добробити су све веће како придруживање постаје ближе. Ово је било веома видљиво у процесу либерализације визног режима.

У протеклим седмицама Босна и Херцеговина је прошла кроз већи број различитих криза, које је сама себи створила, и кренула у правцу за који се надамо да ће представљати много продуктивнији период. У више наврата сам наглашавао да ће остваривање статуса кандидатског чланства, на примјер, дати нове и значајне добробити грађанима. То ће бити од користи и политичарима који могу показати да воде бригу о грађанима.

Овај принцип 'дати и добити нешто заузврат' је пријеко потребан и мора остати вјеродостојан.

* * *

Закључак

Вјерујем да се исти принцип примјењује широм региона. Европска унија ће и даље пружати подршку грађанима западног Балкана, имајући у виду специфичне одлике сваке појединачне земље. У исто вријеме, ЕУ ће исказати конзистентност свог условљавања те непоколебљиво опредјелење ЕУ ка властитим суштинским вриједностима.